

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 peti vrst a Din 2.-, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.-, večji inzerati peti vrsta Din 4.-. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisni se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 3b. — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE: Ob kolodvoru 101. Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Nemčija in dunavski pakt Nemška vlada je zahtevala od italijanske vlade obširna pojasnila

Rim, 26. aprila. r. »Corriere della Sera« objavlja po francoskih virih podrobnosti iz odgovora, ki ga je dala nemška vlada na italijanske predloge glede podunavskega pakta. Nemška vlada je zahtevala od italijanske vlade pojasnila glede naslednjih točk:

1. Zakaj v rimskem protokolu od 7. januarja, ki se nanaša na sporazum Francije in Italije glede rešitve podunavskega problema, ni omenjena tudi Švica kot sosedna Avstrije in nadalje zakaj ne sodeluje tudi Anglija, ki ima v Srednji Evropi prav tolikšne interese, kakor jih ima Francija. Italijanska vlada je odgovorila, da švice ni mogoče pritegniti k sodelovanju pri paktu o medsebojni pomoči zaradi tega, ker bi to kršilo njeno nevtralnost. Kar pa se tiče Anglije, odklanja Anglija sodelovanje, ker neče prevzeti nobenih novih obveznosti.

2. Nemčija zahteva pojasnila, ali bo francosko-angelsko-italijanski konzultativni pakt, sklenjen v Londonu, ostal v veljavi tudi po sklenitvi podunavskega pakta. Po izmenjavi misli s Parizom in Londonom je italijanska vlada odgovorila, da bo ta pakt sam po sebi postal brezpredmeten, čim bo sklenjen splošni evropski nenapadalni pakt, ki bi se ga udeležila tudi Nemčija.

3. Nemčija zahteva podrobna pojasnila in definicijo nevmešavanja ter pojasnila o tem, ali bi bila sklenitev

dvostranskih pogodb o medsebojni pomoči obvezna. Odgovor italijanske vlade zatrjuje, da se prepustja sklenitev dvostranskih pogodb svobodni oceni zainteresiranih držav, da pa bi bila vsakakor zaželjena in priporočljiva.

4. Nemčija zahteva podrobnejšo označbo pojma nevmešavanja. V odgovoru se sklicuje italijanska vlada na besedilo francosko-italijanskega protokola, ki predvideva, da se morajo države, ki podpisajo pakt o nevmešavanju, obvezati, da ne bodo organizirale ali kakorkoli podpirale nobenega pokreta in propagande, ki bi kršila nedotakljivost državnih meja ali bila naperjena proti političnemu in socialnemu režimu druge države.

5. Nemčija zahteva, da se podrobno določi vloga, ki naj jo pri tem paktu igra Društvo narodov. Italijanska vlada izjavlja v odgovoru, da smatra to za nepotrebno, ker je delokrog Društva narodov točno določen že v samem paktu Društva narodov.

Nemška vlada se je z odgovorom na prva tri vprašanja zadovoljila, glede poslednjih dveh vprašanj pa smatra odgovor italijanske vlade za nedoločen in zahteva novih in podrobnejših pojasnil.

Madžarski pogoji

Rim, 26. aprila. r. V odgovoru na italijanske predloge glede podunavskega

ga pakta je madžarska vlada izrazila željo, naj bi Italija posredovala med Madžarsko in Jugoslavijo ter doseгла, da bi se še pred sestankom podunavske konference likvidiral spor med Madžarsko in Jugoslavijo, ki je nastal zaradi marseškega atentata. Italijanska vlada je to obljubila in povzela korake, da bi se o tej zadevi razpravljalo že na prihodnjem zasedanju sveta Društva narodov in tako definitivno likvidiralo ta spor, ki v veliki meri ovira razvoj dobrih odnosov med obema sosednjima državama. Razen tega zahteva Madžarska gotove koncesije v pogledu oboroževanja.

Poljska bo sodelovala

Pariz, 26. aprila. AA. Današnji »Oeuvre« se bavi z nedavnim sestankom med Suvichem in Beckom v Benetkah in pravi, da je Beck pri tej priliki izjavil Suvichu, da bi Poljska sodelovala pri srednjeevropskem paktu pod pogojem, da se vsaj kolikor koli omeji veliki vpliv, ki ga bo s francosko-sovjetskimi paktom dobila Sovjetska Rusija pri urejanju vprašanj srednje in zapadne Evrope. Suvich je obljubil Becku, da bo Italija podpirala Poljsko, da se pomiri z Litvo in da se tako doseže čim tesnejše sodelovanje z vsemi baltičskimi državami ter napravi protiutež sovjetskemu vplivu.

Ban dr. Dinko Puc v Kranju

Prisrčen sprejem pred mestno hišo — Razlika med mestom in podeželjem mora izginiti

Kranj, 26. aprila.

Danes se je pripeljal v starodavni Kranj ban dravske banovine g. dr. Dinko Puc. Vse mesto je bilo v zastavah, mestna hiša pa je bila slavnostno okrašena. Sokoli in šolska mladina so pričakovali g. bana v špallirju, pred mestno hišo pa so ga pričakovali župan Pirč, sreski načelnik dr. Ogrin, župan vsega sreza, komandir kranjske orožniške čete major Camil Osman Agi, zbrani pa so bili tam tudi gasilci in zastopniki uradov, društev in korporacij ter trgovine in obrti.

Pred mestno hišo je pozdravil g. bana župan g. Ciril Pirč, naglašujoč, da je njegovo potovanje po dravski banovini trinitno. Povsod ga sprejemajo radostnih src, čeprav nas še vedno žalosti smrt blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra. Ljudstvo vam zaupa in vas ljubi, zavedajoč se, da je na čelu banovine mož trdne volje, kateremu je oporoka blagopokojnega kralja svet evangelij. G. ban, vi poznate Kranj in mi poznamo vas. Stari Kranj, mesto Jenka in Prešerna, je ponosen na svojo preteklost. Meščani so globoko vdani kraljevski dinastiji, ljubijo narod in državo ter so iskreni poborniki narodnega edinstva. Kakor poznamo vas, gospod ban, vas vodijo isti ideali. Kranj je takoj ob vašem imenovanju z navdušenjem sprejel vest, da ste postali najvišji predstavnik države v banovini. Danes ste prišli uradno v naše

mesto. Sprejeli smo vas z odprtim srcem, pozdravljamo vas v imenu mestne občine, narodnih, kulturnih in gospodarskih društev in vseh meščanov.

Šolska učenka Zirovnikova je v imenu šolske mladine izročila g. banu krasen soplek rdečih nasejčkov.

Radosten se je ban iskreno zahvalil za pozdrav, ki ga vrača z isto ljubeznijo. Od nekdaj je ljubil Kranj, ki leži ob Savi in veže vsa tri plemena in ob vzhodu naših gora, ki so simbol zvestobe. Kranj je bil vedno svetla točka in žarišče ljubezni do naroda. Prvi je tudi postavil spomenik pokojnemu kralju Osvoboditelju. Ne ljubi pa samo Kranj, temveč tudi njegovo okolico, kajti izginiti mora razlika med mestom in podeželjem. Vežejo nas isti interesi in ista usoda. Narod ne pozdravlja moje osebe, temveč me pozdravlja kot glasnika sloge in ljubezni. Nisem zastopnik kakke stranke. Moj urad mora biti urad objektivnosti in pravice. Graditi moramo močno državo, ki bo kljubovala vsem notranjim in zunanjim sovražnikom, a sodelovati morajo vsi v službi za domovino in narod.

G. ban je odšel potem v občinski urad, kjer si je ogledal prostore in občinsko hišo, zlasti posvetovalnico, ki je zgodovinsko znamenita. Nato je odšel na sresko načelstvo, kjer je sprejemal zastopnike uradov in deputacij, opoldne pa je bilo skupno kosilo v hotelu »Jelen«.

Madžarska se odreka prijateljstvu z Italijo

Gömbös je razočaran nad Rimom in bo iskal zaslombe v Berlinu

Pariz, 26. aprila. p. »Echo de Paris« objavlja daljše poročilo o političnem položaju na Madžarskem po končanih volitvah. List ugotavlja, da se je Gömbös samo s terorjem in neparlamentarnimi metodami obdržal na krmilu. Gömbös ni hotel deliti usode svojega prednika grofa Bethlena, ki si je s preveliko popustljivostjo napravil opozicijo sam omajal svoj položaj. V notranji politiki ni pričakovali večjih izprememb, pač pa se pripravljajo po zatrdanju poučenih krogov v zunanji politiki važ-

ne izpremembe. Madžari so nad dosedanja politiko prijateljstva in zavezništva z Italijo dokaj razočarani. Obljube, ki jih je dajala, Italija ni izpolnila, prav tako pa se niso uresničile pričakovanja Madžarske v pogledu revizionistične politike. Nasprotno, Italija se je v zadnjem času docela odrekla revizionizmu in pustila Madžare na cedilu. Zato namerava Gömbös izvesti v zunanjem političnem pogledu popolno preorientacijo, prekiniti zavezništvo z Italijo in se približati Nemčiji.

Rusija popušča?

Svet ljudskih komisarjev je podrobno razpravljal o francosko-ruskem paktu — Litvinov je dobil nova pooblastila

Pariz, 26. aprila. AA. Havas poroča iz Moskve: Svet ljudskih komisarjev je imel snoči ob 19. sejo, na kateri bi moral Litvinov podati svoj ekspozé o razgovorih v Zenevi, zlasti pa o razgovoru s francoskim zunanjim ministrom Lavalom. Pred sejo sveta narodnih komisarjev je imel francoski poslanik razgovor z g. Litvinovim. Zdi se, da ni ta razgovor prinesel nikakega novega elementa v položaj.

Pariz, 26. aprila. AA. Po vestih iz Moskve je bila večerajšnja seja sveta narodnih komisarjev zelo viharna. Na tej seji so razpravljali na podlagi referata komisarja Litvinova o francosko-sovjetskem paktu. Naposled je svet narodnih komisarjev sklenil pooblastiti Litvinova, naj pošlje sovjetskemu poslaniku v Parizu nova navodila, da se doseže kompromis med francosko in sovjetsko tezo.

Italija kopiči vojaštvo na abesinski meji

Do vojaških operacij pa zaradi deževne dobe ne bo prišlo pred poletjem

London, 26. aprila. AA. Po poročilih iz Addis-Abebe mislijo tamkaj, da spričo deževne dobe Italijani ne računajo z začetkom morebitnih vojaških operacij pred oktobrom, ko preneha dež in ko bi bile možne operacije večjega sloga. V Addis-Abebi tudi demantirajo glasove o kakih napadih na italijanske karavane v obmejnih krajih.

London, 26. aprila. AA. Današnji »Daily Telegraph« poroča iz Addis-Abebe, da italijanske sile, zbrane v vzhodni Afriki na abesinski meji, že dosegle okoli 60.000 mož in blizu tisoč letal. V Eritreji in Somaliji v pospešenem tempu grade nove ceste proti abesinski meji.

Demanti o ostavki

London, 26. aprila. AA. »Times« piše o novi poljski ustavi, da so dosedanja dogodka pokazali, kako dobro je z zunanje političnega stališča, da daje nova poljska ustava obširno področje za uveljavljanje sposobnim posameznikom. Osebnost zaslu ga maršala Pilsudskega in Hitlerja je, da so se tako znatno popravili poljsko-nemški odnosi in da je nastopil popolnoma drug ton v medsebojnem razmerju med poljsko in nemško javnostjo.

Macdonaldov opomin Nemčiji

Senzacionalen članek angleškega premijera je izzval v Nemčiji silno presenečenje in ogorčenje

London, 26. aprila. r. Oficijelno glasilo nacionalne delavske skupine »News Letter« objavlja z naslovom »Mir, Nemčija in Stresa« Macdonaldov članek, v katerem šef angleške vlade v interesu evropskega mira in evropske varnosti ponovno obžaluje, da je Nemčija enostransko odpovedala oborožitvene določbe versajske mirovne pogodbe.

V članku izjava Macdonald med drugim: »Nemčija je imela največjo varnost izmed vseh evropskih držav, dokler ni vzbudila suma in bojzani ostalih držav. S svojim zadnjim ukrepom je Nemčija pri vseh narodih izzvala nezaupanje in ne verjamem, da bi mogel samo en Nemec trditi, da se je njegovi vladi zaradi sode Društva narodov zgodila krivica«. Članek zaključuje Macdonald z vprašanjem, ali bo Nemčija dokazala svoje pacifiistične namere s tem, da bo prevzela vlogo, ki ji je bila odrejena s pogodbo v Stresi.

Nemci ogorčeni

Berlin, 26. aprila. r. Macdonaldov članek, v katerem oboja nemško izjavljajo, je izzval v Nemčiji veliko ogorčenje. »Völkischer Beobachter« odgovarja v daljšem članku, v katerem dokazuje, da je postal Macdonald političen slepec, ki je izgubil vsak pogled za resnico. Izvajanja Macdonalda bjejo v obraz najprimitivnejši resnici in so žaljiva za ves nemški narod. »Deutsche

Allgemeine Zeitung« pravi, da je Macdonald s tem odklonil vlogo posredovalca in prešel v tabor tožiteljev. Anglija drvi s polnimi jadrji v objem Francije in podpira obnovno vojne antante. Silno pišejo tudi vsi drugi listi, ki odločno zavračajo Macdonaldovo stališče. V ostalem pa je članek Macdonalda izzval v berlinskih krogih veliko razočaranje in potrdil bojazen, da Nemčija ne more več računati na podporo Anglije ter da mora lehati novih poti, da pride iz sedanje osamljenosti.

Angleški komentarji

London, 26. aprila. AA. Današnji »News Chronicle« kritizuje članek predsednika Macdonalda v časopisu »News Letter« in misli, da britanski javnosti ni jasno, zakaj se je Macdonald pojavil s tem člankom ravno te dni, ko se vrše velevažni razgovori za mir. Tudi »Daily Herald« oboja članek predsednika vlade Macdonalda. »Daily Telegraph« piše o članku predsednika vlade Macdonalda, in pravi med drugim, da miru pogosto najbolje služi absolutna iskrenost, kakršno je v tem članku pokazal Macdonald. »Daily Telegraph« nato navaja že objavljene podrobnosti o številčnem stanju britanskega letalstva in pravi, da so britanski ministri še pred konferenco v Stresi dobili podatke o nemškem letalstvu in da gre njihov nastop v Stresi v znatni meri pripisati vtisu, ki so ga nanje napravili ti podatki.

Nemško oboroževanje presega vse druge

Pariz, 26. aprila. AA. Havas poroča iz Londona: »Daily Telegraph« priobčuje v današnji številki senzacionalne podatke o oboroževanju Nemčije. Iz teh podatkov se med drugim vidi, da Nemčija že zdaj razpolaga z dvakrat večjim številom letal, kakor jih ima Velika Britanija za obrambo države. Hitler je izjavil v Berlinu siru Johnu Simonu, da je Nemčija glede letalske oborožitve dosegla pariteto z Veliko Britanijo. Šele zdaj vidimo, pravi list, da vodi rajha, ko je govoril o tej pariteti, ni mislil na 480 modernih letal, kolikor jih imamo za obrambo naše metropole, temveč na 1020 letal, kolikor jih vsega skupaj premore britanski imperij.

Rumunski finančni minister v Pragi
Praga, 26. aprila. AA. Te dni je prisel v Prago rumunski finančni minister Antonescu. Spremljata ga državni podtajnik finančnega ministrstva Radulescu in predstavnik rumunske Narodne banke Jordan.

V Avstriji zasledovan Ljubljanečan vlomilec in pisatelj

Dunaj, 26. aprila. g. Orožniki v Steyru zasledujejo graverja Marjana Rögerja iz Ljubljane zaradi številnih tatvin. Röger je pustil na kraju zadnje tatvine beleške, iz katerih je razvidno, da je pisal kriminalni roman v slovenskem jeziku z naslovom »Nočne senice«. Röger opisuje v tem romanu vlom v neko ljubljansko vilo.

Tauber se ženi

London, 26. aprila. g. Po vesteh iz filmskih krogov se je Richard Tauber zarobil z 22letno filmsko igralko Diano Napier. Oba umetnika sodelujeta sedaj še pri snemanju skupnega filma. Po končanem filmanju pa bosta odpotovala na Dunaj, kjer bo menda poroka.

Tobačna borza balkanskih držav

Carigrad, 26. aprila. r. Balkanske države so sklenile ustanoviti v Carigradu skupno tobačno borzo. Pogajanj se udeležujejo zastopniki bolgarske, turške, grške, rumunske, jugoslovenske in albanske tobačne industrije. Skupna tobačna borza bo baje odprta že v bližnji bodočnosti. Podjetje bo financirala neka francoska finančna skupina.

Hitlerizem v Rumuniji

Bukarešta, 26. aprila. g. Razpuščena nemško-nacionalna stranka v Rumuniji, ki se je pred kratkim preobrazila v nemško ljudsko stranko, je imela v torek v Banatu kongres, na katerem je bilo navzočih 400 delegatov. Proti pričakovanju je prišlo na kongres iz bližnje in daljnje okolice okoli 6000 poslušalcev, tako da se je kongres razvil v veliko zborovanje. Po končanem zborovanju so udeleženci defilirali pred svojimi voditelji. Listi podčrtavajo, da je imela ta manifestacija izrazito narodno-socialistični značaj in zahtevajo od vlade pojasnila.

Vremenska nanoved

Dunajska opoldanska vremenska napoved za soboto: Oblačno, nezanesljivo, precej hladno.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize (z všteto premijo 28.5 odstot.).
Amsterdam 2964.30 — 2978.89, Berlin 1756.08 — 1769.95, Bruselj 742.85—747.92, Curih 1421.01 — 1428.08, London 211.43—213.48, Newyork 4353.64 — 4389.95, Pariz 289.60 — 291.03, Praga 183.35 — 184.46, Trst 361.71 — 364.79. Avstrijski šiling v privatnem kiliringu 8.75 — 8.85.
INOZEMSKA BORZA.
Curih, 26. aprila. Beograd 7.02, Pariz 20.38, London 14.915, Newyork 308.375, Bruselj 52.325, Milan 26.50, Madrid 42.225, Amsterdam 208.60, Berlin 124.35, Dunaj 58.—, Praga 12.91, Varšava 58.30, Bukarešta 3.05.

Spominjajte se CMD!

ELITNI KINO MATICA

JUTRI PREMIERA VELEFILMA, GODBE IN PLESA

BOLERO

NAJVEČJE GLASBENO DELO MAURICA RAVEL — NENADKRILJIVA
GODBA — SLAVNI PLES »BOLERO« PRVIČ V FILMU — PLEŠETA
CAROLA LOMBARD IN GEORG RAFT
REZERVIRAJTE VSTOPNICE!!

DNEVNE VESTI

— Iz naše vojske. Za komandanta celjskega okraja je imenovan komandant petrinjskega vojnega okraja polkovnik Aleksander Nikolić. Na njegovo mesto pride dosednji komandant celjskega vojnega okraja Dušan Gavrilović.

— Življenjski promet na Jadranskem. Včeraj jutraj je prišla s parnikom »Kuzmanov« v Split večja skupina švicarskih turistov pod vodstvom publicista Tauba. V soboto pripe v Dalmacijo druga skupina švicarjev. V sredo se je pripeljala skupina rumunskih profesorjev pod vodstvom profesorja Teodoresca. Drvi pripe v Dalmacijo 110 rumunskih izletnikov. Iz Beograda se je pripeljal v Split 350 izletnikov, ki ostanejo v Splitu čez praznične velikonočne praznike. V naše morje je priplul včeraj jutraj prekoceanjski parnik »General von Steuben« in se zadržal pred otokom Lokrum. Z njim se je pripeljal 350 nemških izletnikov, ki so se odpeljali z avtomobili v Boko Kotorsko in na Lovćen.

— Snouka v Triglavskem pogorju je izborna. Oskrbovane so Staničeva koča, koča pri Triglavskih jezerih in Triglavski dom na Kredarici, kjer se vsi stalno brezplačno smučarji tečaj pod vodstvom učitelja JZSS g. Černiča. Srečne prilike so prav ugodne. V Kamniških planinah pa vabi smučarje Dom na Korosici, kjer so krasni smučarji tereni. V ostalem so že odprte naslednje planinske postojanke SPD: Ob Boh. jezeru Sv. Janez in Zlatorog, na Vršču Erjavčeva koča, koča na Ljubniku, Valzovjeva koča pod Stolom, ob nedeljah in praznikih Roblekov dom na Begunjski, Dom na Kravcu, koča na Veliki planini, Dom v Kamniški Bistrici, Dom na Mrzlici, Tomazinova koča na Sv. gori, koča na Smohoru, koča na Lisci, planinski dom v Logarski dolini ter postojanka na Pohorju.

— Jurjevdanski uranek na Ježici. V noči od sobote na nedeljo 26. t. m. priredi tukajšnja Strelska družina tako zvan jurjevdanski uranek. Zvečer bo gorel na Taboru nad Savo velik kres, dočim se bodo priredili vsi noči pripravljali, da pogoste posetnike. Uranaka na Ježici sploh še ni bilo, odšel pa ga bomo imeli vsako leto kot spomin na ona zgodovinska posvetovanja in zborovanja junaških hajdukov, ko so na Jurjevo zbrani v gozdu odločali o svojih novih borbah. Na uranek so vabljena vsa tukašnja društva in sta Sokol in Narodna odbrana odredila obvezno udeležbo svojega članstva, ki odide ob pol 4. jutraj izpred občinske hiše na Tabor. Vabljeni je seveda tudi občinstvo.

— Zanimanje inozemstva za Hrvatsko Primorje. V aprilu so začeli prihajati v Hrvatsko Primorje letoviščarji iz naše države in inozemstva. Zanimanje za Hrvatsko Primorje je v inozemstvu od leta do leta večje. V maju so napovedane večje skupine letoviščarjev in izletnikov iz Češkoslovaške, Nemčije in Avstrije.

Film Z. K. D.

Danes ob 1/3. uri popoldne

VLASTA BURIAN
v sijajni komediji

REVIZOR IZ PETROGRADA

po znanem gledališkem komadu N. GOGOLA

Cene Din 3,50, 4,50, 5,50 in 6,50

— Novice s Koroskega. Na velikonočno sredo je v Ptibitru umrl dekan Jože Hribar. Pokojni je bil rojen v Mohličah in je bil star 66 let. Bil je vedno zavezan Strojenc in dober dušni pastir svojim faranom. — V Humberga se je smrtno ponesrečil 24letni Jakob Ješić. Ko je bil na straži humberškega mostu, ga je zagrabila lokomotiva in ga tako poškodovala, da je kmalu umrl. — V Logi vasi so 13. aprila pokopali Josipa Aichholzerja, po domače Kušternikovega. — 12. aprila je v Šmarjeti pri Rožu umrl ugledni posestnik Matevž Šerajin. Na vrhu so pa pokopali Tomaža Poganiča, po domače Šušnika, ki je učakal visoko starost 90 let.

— Delo dobe. Borza dela v Ljubljani sprejme takoj kletarja-inštalaterja, 10 mizarjev, 2 pekovske pomočnike, orodničarja in ključavničarja za izdelavo stane in dimnikarja.

— Velike svečanosti na Dunaju. Tudi letos bodo na Dunaju v juniju velike svečanosti, ki privlačajo vsako leto mnogo tujcev. Program svečanosti od 2. do 30. junija obsega velike gledališke, glasbene, športne in družabne prireditve.

— Ribiči, pozor! Znani lov v Mirni se je letos precej zakasnil. Šele sedaj so nas razveselile ribe s svojim prihodom. Naenkrat je postalo živahno okrog Mirne. Cela vrsta klopi je postavljena v vodi, ob obeh straneh reke, na katerih čakajo ribiči in ribičevke z mrežami v rokah na ribe, ki prihajajo spomladaj v Mirno. Kdor si hoče ogledati ta neobičajni ribolov ter si privoščiti poceni rib, tega vabimo, naj si pride to ogledati! V nedeljo 28. aprila pridemo običajni »Ribji bal« v prostorni g. Zupančiča. Izletniški avtobus odpelje iz Ljubljane izpred biljetarne Futnika na neobitnišnikom v nedeljo 28. t. m. ob 6.15 uri. Cena 135 Din za osebo vključno kosilo. Prijave pri »Putniku«. Na svidenje! Dolenjski ribiči.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo večnoma oblačno, nestanovitno vreme. Včeraj je deževalo v Rogoški Slatini. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 25, v Beogradu 21, v Sarajevu 18, v Ljubljani 17,2, v Zagrebu 17, v Mariboru 15, v

Rogaški Slatini 13 in v Skopju 10. Davi je kazal barometer v Ljubljani 756,9, temperatura je znašala 9,2.

— Smrt v valovih. Blizu morskega svetilnika na Hvaru je utonil včeraj med viharjem mornar Ante Rakulić Stipanov, star 40 let. Močan veter je vrzel jadro z ene strani jadrnice na drugo in nesreča je hotela, da je jadro zadelo mornarja in ga vrгло v morje.

Iz Ljubljane

—lj Češkoslovaški moški zbor OPUS ima v svoji domovini najboljše in najlepše kritike. Ko je odšel po Moravski Smetanov koncert, je imel take uspehe, da so se kritiki vpraševali, ali je to zmaga Smetanovih skladb, ali pa zmaga odlično dovršene zborovskega petja tega zbora. Takega uspeha, kakor ga je dosegel OPUS v jubilejnem Smetanovem letu, še ni imel noben drug zbor, izvenški pevski zbor moravskih učiteljev. Ko so moravski učitelji prišli prvič v Ljubljani, so doživeli pri nas nepopisen uspeh. Enak uspeh se nam obeta v soboto 27. t. m. na koncertu zbora OPUS iz Brna. Predprodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice.

—lj Prošnja mestnemu poglavarstvu. Mestno poglavarstvo je razposlalo strankam v mestnih hišah opomin, češ, da niso poslane najemnine za mesec april 1935, z grožnjo, da morajo iste biti nakazane v treh dneh, sicer sledi sodna odpoved. Večina opominov se je glasila na redne in točne plačnike državne upokojence, katerim ni bilo mogoče prej poravnati najemnine, dokler niso prejeli pokojnine. Ker je mestnemu poglavarstvu tudi znano, da pokojnine niso zmerom vsakega prvega izplačane, prosijo prizadeti ponovno, naj v bodoče to upošteva in ne nadleguje več rednih plačnikov, pač pa naj opominja najemnike, ki so z najemnino res v zaostanku.

—lj Zborovanje rotarijcev v Ljubljani. Jutri in v nedeljo bo v Ljubljani v veliki dvorani Trgovskega doma tretja distriktna konferenca jugoslovenskih Rotary klubov. Pred konferenco bo danes ob 16. na verandi hotela Union sestanek novo izvoljenih predsednikov in tajnikov Rotary klubov za novo rotarsko leto pod predsedstvom guvernerja 77. distrikta g. dr. Viljema Krejčija. Distriktno konferenco poseti tudi organizacijski mednarodne rotarske organizacije rotar W. D. Head iz Amerike. Pastguverner 77. distrikta, finančni minister dr. Stojadinović, je sporočil predsedniku distrikta g. dr. Krejčiju, da se rotarska kongresa žal ne bo mogel udeležiti, ker bo jutri in v nedeljo nujno zadržan, tako da sploh ne bo mogel priti v Ljubljano.

—lj Prošnja ljubljanski nacionalni javnosti. Centralni akcijski odbor za organiziranje kongresa jugoslovenskih visokošolcev se obrača tem potom na ljubljansko nacionalno javnost z vladno prošnjo, da mu gre pri preskrbi prenočišča udeležencem (akademikar in delegaciji) na roko. Prošimo našo javnost, da nam v svoji naklonjenosti da na razpolago vsa možna privatna prenočišča ter javi Centralnemu akcijskemu odboru pisмено (Tomanova ulica 3) ali telefonično (29-74) točen naslov in število prenočišč. Prošimo, da bodo prenočišča prosta od vstetega 10. do vstetega 13. maja. Vsako ugodno rešitev naše prošnje, prosimo, da nam javite najkasneje do 5. maja. V pričajanju, da bo naša javnost v polni meri izpolnila naše pričakovanje, jo je vnaprej zagotavljamo naše iskrene hvalnosti. — Centralni akcijski odbor za organiziranje kongresa jugoslovenskih visokošolcev in edinstvene visokošolske organizacije, Ljubljana, Tomanova ulica 3, tel. 29-74.

—lj Učiteljsva v Ljubljani in okolici. JUTU sekcijska za dravsko banovino apelira na vse učitelje in učitelje iz Ljubljane in okolice, da se polnoštevilno udeležijo koncerta pevskega zbora OPUS iz Brna. Koncert bo v veliki dvorani Kazine v soboto 27. aprila. OPUS je eden najboljših češkoslovaških pevskih zborov in se ob vsakem posetu iz Jugoslavije najaktivnejše udeležuje. Opozorjamo tudi na sprejem na kolodvoru, ki bo v soboto ob pol 14. uri.

—lj Bogat ribolov na morju se je začel nekoliko prepozno, ker je še malni post in veliki teden. Vendar ljudje vedno radi kupujejo ceneje morske ribe ter so radi posegali tudi danes po njih. Občutno se pozna pozen letum. Danes je bil trg založen najbolj s cenejšimi morskimi ribami, ki se zdaj za nje sodejajo sezona, in sicer s plavčami in skuši. Skuše so po 12 do 16 Din kg, plavčice po 16 Din najlepše, zelo so se pocenili sardoni, ki so po 8 Din in nenavadno poceni so tudi sardele, po 12 Din. Morske ribe je danes prodajalo več prodajalcev in vsi se bili dobro založeni z njimi. Na prodaj ni bilo dražjih vrst morskih rib, ki jih pa ni nihče pogrešal. Najdražji je bil tun, ki so ga na veliki tečen prodajali po 44 Din, danes pa po 28 Din. Po nespremenjeni ceni, po 24 Din so sipe. Redne ribe danes niso šle posebno v denar, ker so se zdale marsikomu predrage v primeri s cenejšimi morskimi ribami. Škuše so po 20 do 24 Din, krapi po 20 in postvri po 26 Din kg. Zab, ki jih je zadnje čase izredno mnogo, je bilo tudi danes za celo razstavo. Najlepše, precej toleste krake so prodajali po 136 Din komad.

—lj VI. (32.) delavski pravosvetni večer »Svobode« in »Zarje« bo v soboto dne 27. t. m. v dvorani Delavske zbornice ob 9. uri kot spominška svečanost umrlemu častnemu predsedniku »Svobode« dr. Henrikumu Tumli. Igrala bo »Zarja«, pebo bo pevsko društvo »Cankar«, o dr. Tumli bo govoril prof. Teply. Nastopila bo operna pevka Marta Oberwalderjeva in flautist V. Campa z Mozartovimi Bravovariacijami.

jami. Govorniki zbor »Svobode« bo dal Oton Zupančičevo »Kovaško« in Iv. Cankarjevo »Obe naš« iz »Hlapca Jerneja«. Priidite!

—lj Odbor za razstavo »Spomini na našega kralja Aleksandra« prosi, da tiisti, ki so osebno prinesli razstavljene predmete, spet pošljejo ponje v petek 26. t. m. od 9. do 18. ure.

—lj Lepa pustolovščina la Sentiakobskem odru. V soboto 27. in v nedeljo 28. t. m. uprizore Sentiakobčani predvidoma zadnjikrat v sezoni izvrstno uspele komedijo »Lepa pustolovščina«. Izvrstni humor prepleta komedijo okoli vse dejanje tako, da se bo občinstvo prijetno zabavalo. Nastopijo povedni mlajši člani ansambla. Vstopnice se dbe za obe predstavi v predprodaji v Mestnem domu od jutri dalje. Začetek predstave vsakokrat ob 20.15 uri.

—lj Vrtnarska dela pri parku od železniškega prehoda na Vrtači vzdolž Ceste v Rožno dolino so končana. Samo do prelaza na Cesti na Rožnik še ni zasut jarek ter bodo vrtnarji uredili tudi tam dosegljane zamerni prostor, čim bo dovolj nasipa. Novi občestni park je dobil tudi preprosto leseno ograjo ob hodniku, ob železniškem svetu je pa ograjen z živo mejo. Čeprav moramo pristižati to vrtnarsko delo med manjša dela, ki jih površen meščan zelo čisto prezre, vendar je tudi z njim mesto pridobilo, kar je še tem očitnejše, ker je bil prej tam nesnažen parobek, kakršni so marsikje ob železnici.

Elitni kino Matica

Telefon 21-24

Ne zamudite! Vsi so navdušeni!

NOVOST!

Danes ob 4., 7.15 in 9.15 uri premiera sijajne revije godbe, plesa, smeja in šale

IZSILJEVALKE

Rezervirajte vstopnice telefonično!

—lj Združenje brivcev in frizerjev opozarja svoje člane, da priredi vodstvo obrtno nadaljevalne šole za brivsko in frizersko obrt v nedeljo 28. t. m. med 8. in 13. uro ob zaključku šolskega leta razstavo vajenskih izdelkov v pritličju državne 3. deške narodne šole na Erjavčevi cesti št. 19. Vabimo vse člane, da si razstavo ogledajo.

—lj Mestno poglavarstvo predklicuje za dan 26. aprila 1935 sklicano javno dražbo košnje po mestnih potih in stradih, in sicer od 10. in 13. uri. Druga javna dražba bo objavljena v časopisih.

—lj Vsem ljubljanskim pevskim društvom velja naše vabilo, da se udeležijo sprejema bratskega češkoslovaškega pevskega zbora »Opus« iz Brna, ki pripe v Ljubljano v soboto 27. t. m. ob 13.35, in njegovega večernega koncerta. Uprava Hubadove župe JPS.

—lj Pregarji vionilci. Danes ponoči so poskušali svojo srečo neznanj storilci v Lovsinovi gostilni v Gradišču. Dali so se zvečer zapreti v gostilno in ponoči so razbili majhno okence na kuhinjskih vratih ter skozi luknjo zavrteli ključ v vratih. V kuhinji sta lopova — sodijo namreč, da sta bila dva — vse prebrskala, nista pa ničesar našla, kar bi ju moglo zadovoljiti. Nato sta vdira še v gostilniško sobo, kjer sta natakariči pobrala nekaj drobiža. Ko sta pa hotela v stransko sobico, se je zbudil gospodar Oskar Černe. Planil je iz postelje, zbudil še svojega brata in sta jo ubrala na hodnik. Nepovabljena nočna gosta sta pa zaslutila nevarnost, naglo sta jo ubrala na dvorišče, od tod pa po stopnicah navzgor do strehe priključnega trakta, odkoder sta se pognala na sosedno dvorišče ter izginita v temno noč.

—lj Koncert APZ. Naš znani in priljubljeni Akademski pevski zbor iz Ljubljane, ki je tekočega meseca v Ljubljani tako odlično uspel z dvema koncertoma, priredi dne 2. maja t. l. ob 20. uri v unijski dvorani svoj koncert »Slovenske narodne pesmi«. Koncertni program ostane popolnoma neizpremenjen. Ker vlada za koncert že sedaj precejšnje zanimanje, prosimo občinstvo, naj si vstopnice nabavi že v predprodaji, ki se nahaja v trgovinah Zl. Bričnik in J. Höffer.

—lj Občni zbor Občastnega odbora Udruga vojnih invalidov za dravsko banovino se vrši v nedeljo, dne 28. aprila ob 8. uri jutraj (ne ob 9., kakor je bilo prvotno javljeno) v dvorani Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani na Miklošičevi cesti. Vabljeni so vsi zastopniki, invalidi in vdove.

—lj Policijska racija. Danes jutraj je policija napravila racijo po okolici, slasti v Dravljah, kjer po raznih šupah obujejo vsakovrstni potepuh in brezposeln. Na policijski urad so pripeljali okrog 20 »rtcev« racije. Med temi jih je bilo več, ki jih je policija že delj časa iskala in so bili izročeni sodišču, drugi pa so bili izgnani v pristojne občine.

Iz Celja

—c Celjska »Soča« je na svojem rednem obnem zboru švelila nov odbor, v katerem je tudi mladinna primerno zastopana. Društvo ima okroglo 380 članov in spada med najagilnejše organizacije v Celju.

—c Sadite debeloplodni kostanj! Podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva v Celju je prejela od banske uprave v Ljubljani 100 cepicov vavarskega in istrskega debeloplodnega (marozi) kostanja v svojo raznošilstvo s precepilanjem v celjskem okolišju. Zaradi tega bo v nedeljo 28. t. m. ob 8. jutraj v okoliškem občinskem uradu na Bregu sestanek interesentov, na katerem bo podružnica pokazala cepljenje in delila tudi cepce.

—c Nedeljski nogomet. V nedeljo 28. t. m. bo gostoval mariborski Rapid v Celju in odigral na Glasjji prijateljsko tekmo s SK Celjem. Tekma se bo pričela ob 16.30. Ker je pričakovati, da se bo moštvo SK Celja v nedeljo bolj potrudilo, nego na svojih dosedanjih nastopih v novi sezoni, bo tekma gotovo živahna in zanimiva.

Odolova ustna voda
čisti tudi med
zobmi!

Sadjarstvo v Beli Krajini

Pospesjevalo naj bi ga zlasti učiteljstvo, ki bi lahko mnogo storilo na tem polju

Ljubljana, 26. aprila. Poleg vinogradništva, ki smo v našem listu o njem že zadnjič obširno poročali, je za belokranjsko zemljo najvažnejše sadjarstvo. Določitev sadnega izbora za posamezne sadjarske okoliše po banski upravi je bila zelo važna prvri vrsti za Belo Krajino, kjer sadjarji niso poznali načrtnega sajenja dreves in nege, kakršno zahteva vsak vzoren sadovnjak. V Beli Krajini so doslej sadili in gojili do 95% manj vrednih krajevnih sadnih vrst, ki so bile za prodajo in izvoz neprimerne. Sadjarji so seveda trpeli ogromno škodo, saj ima Bela Krajina za to važno pridobitno panogo izredno ugodno podnebje in zemljo.

Da bi se omogočilo sistematično pospeševalno delo, je bilo lani zbranih mnogo podatkov iz raznih krajev Bele Krajine in je na podlagi njih bil sestavljen tudi kataster sadnih vrst, ki jih goje okolišnji sadjarji. Za bodoče delo bo ta kataster gotovo velikega pomena, saj bo mogoče tudi v pogledu sadjarstva pričeti s smotnim in vzornim delom. Iz njega je med drugim razvidno tudi, katere sadne vrste uspevajo v belokranjskem sadnem okolišu najboljše.

Ze začetno delo, storjeno lani in predlanskim, je pokazalo odlične uspehe. Z raznimi tečaji in predavanji je bilo prebivalstvo opozorjeno na važnost sadjarstva. Danes v vsem srezu ne posade niti enega drevesca več, ki ne bi ougovarjalo belokranjskemu podnebnju in sadnemu izboru. Pri vsaki občini, pri vsakem šolskem upraviteljstvu in pri vsaki podružnici Kmetijske družbe ali Sadjarskega in vrtnarskega društva so sadjerejem na razpolago poučne knjižice, a pri funkcijonarnih teh ustanov morejo kmetje vsak čas dobiti tudi vse potrebne nasvete. Večja skupna naročila sadnih dreves po res ugodnih nabavnih cenah posreduje sedaj tudi sresko načelstvo, a prav tako jih nabavljajo podružnice SVD in občine same.

O sadjarskih opažanjih, ki so za smotno gospodarstvo zelo važna, ni doslej vodil skoro nihče zapiskov. Po navodilih banske uprave jih vodi sedaj sresko načelstvo, ki pa jih lani zaradi izredno slabe letine ni moglo dosti zbrati. To važno delo se sedaj sistematično nadaljuje in smemo tudi od njega pričakovati mnogo koristi.

S predavanji in tečaji so predavatelji in voditelji vzbudili med Belokranjci splošno zanimanje za sajenje po izboru. V zadnjih treh letih je bilo posajenih že na tisoče dreves, čijih struktura najboljše ustreza belokranjskim razmeram. V prejšnjih letih se to ni nikdar zgodilo, dasi vidimo v Beli Krajini na vsakem koraku neizkoriščena zemljišča, ki so za sadovnjake naravnost idealna. V pogledu pospeševanja sajenja po izboru si moramo želeli seveda še mnogo večjega razmaha, ki pa zanj žal ni na razpolago dovolj sredstev. Bilo bi potrebno, da banska uprava po zgledu drugih banovin da sadjerejem na razpolago sadike po najnižjih cenah, ker sicer v sedanjih časih velikega napredka ne moremo pričakovati. Vardarska banska uprava v Skopju daje iz banovinskih in sreskih drevesnic kmetom vsako množino sadnih dreves po znižani ceni Din 2 za komad. Sadjarstvo napreduje v južnih krajih zelo hitro. V naših krajih tega ni, saj je bilo lani črnomeljskemu srezu dodeljeno le 450 sadnih dreves po znižani ceni Din 4 za komad. Naše javne drevesnice bi morale vsako leto vzgojiti na tisoče sadnih dreves po sadnem izboru, ker bo le tako mogoče uspešno povzdigniti naše sadjarstvo na ono stopnjo, ki so jo ostale banovine že davno dosegle.

Pri skrbni sadjereji je treba posvetiti mnogo pozornosti tudi oskrbovanju sadovnjakov. Lani je črnomeljsko sresko načelstvo organiziralo splošno čiščenje in bo to najbrž storjeno tudi letos, ker tako določa zakon o zatiranju boleznih in škodljivcev na kulturnih rastlinah. Enako kakor črnomeljski, postopa seveda tudi metliški srez, dasi je bila v obeh ta preprotna akcija sploh neznanja. Kmetje danes že sami prosijo za nasvete, ko vidijo, da tudi oblasti skrbje za nje. Tu moramo naglasiti, da je našo učiteljstvo prišlo v Beli Krajini mnogo predavanj o zatiranju sadnih škodljivcev in pravilnem oskrbovanju sadovnjakov, za kar ga je treba tudi javno pohvaliti in želeti, da bi to svoje plemenito delo nadaljevalo v nezmanjšnem opredu. Prav dober uspeh so pokazali tudi letaki, ki jih je obema belokranjskima srezima dostavila brezplačno banska uprava. Ako bodo sadjereji tudi gnojenju sadovnjakov posvečali dovolj pozornosti, smemo upati, da bo belokranjsko sadjarstvo kmalu lepo razvito.

Važno je tudi vprašanje občestnih vinogradov. Črnomeljski okrajni kmetijski referent je še lani pregledal vse nasade ob cestah in ugotovil izbor dreves, ki naj bi bila že zasajena, a letos spomladi bo ta načrt izvršiti sreski občestni odbor v Črnomlju, kar prav tako zasluži veliko pohvalo. Sedanjí občestni nasadi sadnega drevja so ogkrbovani precej dobro, ker so cestarji prejeli za nego vsa potrebna pojasnila. V kratkem bo zanje prirejen tudi poseben tečaj, ki bi se imel vršiti že lani jeseni, pa je bil zaradi tehničnih ovir odgoden.

Vprašanje zase so belokranjske drevesnice. Prva občinska je bila ustanovljena šele lani in sicer v viniški občini, ki ji je za ograjo prispevala tudi banska uprava. Drevesnica je sedaj že vsa zasajena in jo vodi tamošnji ugledni sadjar, učitelj g. Kravos, a zanj skrbi tudi nedavno ustanovljena podružnica SVD. Oblastva morajo storiti vse, da bi sčasoma vse belokranjske občine ustanovile lastne drevesnice, ker bo tako dano najboljše jamstvo za uspešno povzdigo belokranjskega sadjarstva, a ustreženo bo tudi velikemu povpraševanju naših gospodarjev po cenenih sadnih drevescih. Prezreti ne smemo važnega vzgojnega pomena takih občinskih drevesnic, ker vidi prebivalstvo sadke skoraj vsak dan pred seboj, zasjede njihovo nego in napredek ter se tako vzbuja ljubezen in zanimanje za sadjarstvo.

V Beli Krajini je že danes nastavljenih več ljudskošolskih učiteljev, ki so znani kot dobri in vzorni sadjereji. Število takih učiteljev naj bi se sčasoma po možnosti še povečalo, ker morejo prav za prav v veliki meri le oni vplivati na našega kmeta, da prične gojiti sadno drevje, da ga pravilno neguje in tako pripomore Belokrajini do novega vira dohodkov.

Iz Laškega

—Bela žena je pokosila v sredo gospo Matildo Tadinu. Blaga pokojnica je bolela že več let, a k vsemu njenemu trpljenju je nastopila še pljučnica, ki ji je zadala smrtni udarec. Rojena v Slovenskih goricah, je kupila pokojnica s svojim pogrom Faltajevu gostilno v Laškem, ki jo je modernizirala in preuredila, da je postala eden najbolj priljubljenih lokali. Za prerano preminilo žaluje soprog Ivan, s katerim sta v idealni harmoniji delala radosti in bridkosti življenja, ter hčerka Albina, ki je poročena z rudniškim obratovodjo inž. Homanom. Nepozabni po pokojni blag spomin, a žalostim svojem naše globoko sočustvovanje.

SPORT

—K tekmi SK Trbovlje — SK Domžale. Na notico, objavljeno v »Slov. Narod« 24. t. m. pod rubriko »Sport v Trbovljah« bi kot očividce in v interesu točnosti podal nekaj pripomb k netačnemu poročilu glede prijateljske tekme med SK Trbovlje in SK Domžale na dan 22. t. m. Piese te notice prav gotovo ni bil na tekmi in kakor se vidi najbrž ta dan tudi ne v Trbovljah. 1. Spora na igrišču med igralci ni bilo prav nobenega, istotako igrišča ni vso tekmo zapustil prav noben igralec. Nasprotno, moštvo SK Trbovlje kakor Domžal je kljub zelo neprijetni igri vztrajalo žilavo in disciplinirano do kraja tekme. 2. Končni rezultat je bil 4:3 in ne 3:1. 3. Sodnik sicer res ni najboljši, je pa mnogo več sodil v korist domačim nego Domžalcem. Neobjektivna poročila niso v korist sportu in večkrat škodijo ugledu kluba. — B.

SOKOL

— Sokolska župa Ljubljana, prosvetni odbor, poziva članstvo ljubljanskih in okoliških društev, da se v čim večjem številu udeležijo koncerta pevskega zbora »Opus« iz Brna, ki bo jutri ob 20. v veliki dvorani Kazine. Zdravo! Predsednik ŽPO.

— Mirenko sokolsko okrožje. Prosvetno delo v tem okrožju novomeške sokolske župe lepo napreduje. Okrožje ima 7 društev, ki so sicer v večjih krajih Dolenjske, a je prebivalstvo po večini kmečko. Ta društva skušajo zanesi sokolsko misel tudi v ostalo podeželje, kjer naj v tem letu zraste vsaj ena nova sokolska postojanka. Delo je zadovoljivo, saj so vse edince delavne. Vsa društva imajo lepo število prosvetnih prireditve. Sokolska misel se širi s številnimi predavanji in zlasti v govori v telovadnici. Skoro vse edince imajo dramske odseke. Pridno igrajo žužemberk, Mokronog. Mimna. Tudi Trebnje se je zganilo in je igralo Bevkovo »Kajna«, pripravljajo pa Goljvevo mladinsko igr: »Princesa in pastirček«. Tudi knjižnice imajo vsa društva v okrožju. Letos je tudi Sokolsko društvo žužemberk uredilo svojo knjižnico. V telovadnici se pridno poje, pevске odseke imajo društva: St. Janž, Trebnje in St. Lovrenc. Društva pa posvečajo skrb tudi naši nadi — mladini. Pridno se ustanavljajo po društvih mladinski odseki. Z delom v teh odsekih bomo dvignili tudi število naših Sokolčev. Naši deci in naraščaju posvetimo naše delo in v vseh društvih bo viden in zadovoljiv napredek.

— Društvo Trebnje. V nedeljo 7. t. m. je dramski odsek tukašnjega Sokolskega društva odigral popoldne pri polni dvorani Bevkovo dramo »Kajna« v režiji br. Steinerja nad vse zadovoljivo in želim da nam ta igralska družina pokaže kmalu zopet kaj. Mladinski odsek pa pridno študira Goljvevo »Princesa in pastirček« v režiji br. prosvetarja Saše Dominke. V nedeljo 2. junija bo društvo priredilo svoj vsakoletni javni nastop, združen s proslavo 60letnice sokolovanja našega društvenega staroste br. Tomica Viljema na kar že danes opozarjamo vse bratske edince.

Georgij Šilin:

50

Počasna smrt

Roman.

— Danilu reci... Danilu, — je šepetal Vazežkin, ko je Motja odhajala iz sobe. — Danilil vse ve!
— Kaj naj mu povem, Ksenofontuško?

Vazežkinu se je pa nit misli nedomoma pretrgala in zaključil je s potokom nesmiselnega blebetanja, od katerega ni mogla Motja ničesar razumeti. Doma je dejala Danilu:

— K sebi te kliče.
A Danilil je molčal.
Motja je nadaljevala:

— In zakaj so taki ljudje na svetu, tega ne vem. Tak nesrečnež!
— Zakaj smo pa mi vsi na svetu? — je vprašal Danilil. — Saj nismo nič boljši od njega, živimo tu in krademo bogu čas. Fjokluška živi že trideset let na enem kraju. Koliko koristnih ljudi je ta čas že umrlo, ona pa še vedno živi in bo živela še trideset let. Le čemu je na svetu?

Fjokluški se res še ni hotelo umreti. Navzlic svojim štirinajstdesetim letom se je še vedno dobro držala, hodila je brez tveganja in ne samo, da je sama pospravljala sobo, temveč si je tudi kuhala in prala perilo.

Med prebivalci dvora bolnih je bila začnja izmed njih, ki so prvi prestopili prag nasebine gobavcev, otvorjene pred dvaintridesetimi leti. Med njenim bivanjem v nasebini se je bilo izmenjalo že mnogo zdravnikov in ranocelnikov, na stotine bolnih je odšlo na pokopališče, ona je pa še vedno živela. Bila je prepričana o neozdravljivosti svoje bolezni. — Z gobavostjo pojdem v grob. Umrleti se ji pa ni hotelo.

Ta starka ni hodila nikamor iz nasebine. Sicer pa tudi ni imela kam hoditi. Njena hiša, edini človek, ki ga je imela na svetu, je ostala »tam« in nikoli ji ni pisala. Vseh dolgih trideset let je Fjokluška čakala, da jo obišče. Vsako nedeljo je vzela »čisto«, »novo« obleko, staro že prav tako, kakor njena bolezen, vzela je palico in krenila na pot — svoji hčeri naproti. Pusta cesta pa ni obetala svidenja. Gotovo pride prihodnjo nedeljo, — se je tolažila Fjokluška. In prihodnjo nedeljo je vzela kakor prejšnjo nedeljo isto obleko in isto upanje jo je spremljalo na pot. In zopet je bila cesta pusta.

Tako je minilo mnogo let, dokler čas končno ni zakril upanja v njenem srcu. Ni več tako pogosto hodila svoji hčeri naproti in vedno krajši so postajali ti njeni izprehodi.

Prej je ponosno pripovedovala o svoji hčeri, polagoma je pa izpodrinila ta ponos prijetna bridkost. Vedno redkeje je omenjala svojo hčerko, končno je pa nehala hoditi ji naproti.

Pred petnajstimi leti je Fjokluška dobila od hčerke pismo. Razen želje glede zdravja in obvestila, da so vsi živi in zdravi, ji ni hčerka ničesar pisala. Starka je spravila pismo na dno svojega zaboja in nikoli več ga ni omenila.

Zdaj je hodila starka samo še na stopnice pred barako. Sedela je na klopi in naslonjena na palico je zrla nepremično preko vseh ljudi tja, kjer se je razprostirala neskončna daljavska stepe. Bolezen je ni tako mučila, kakor mnoge prebivalce dvora bolnih. Ran ni imela. Na njihovem mestu so bile ostale zlovese začeljene brazgotine — priče nekdanjega razjedanja gobavosti, ki jo je bila pred petnajstimi leti tako obdelala, da je cele štiri mesece ležala nepremično. Na obrazu so ji bile še ostale bule, ki so delale njen obraz podoben nepremični maski z motnimi očmi v globini, skrivajočimi dolgo bolelost.

Pred temi očmi je šlo življenje nasebine od začetka, od onih barak, ki so bile nekoč zatočišče gobavcev, do današnjih dni, ko je bila nasebina gobavcev bolj podobna bogatemu posestvu ali sovjetskemu gospodarstvu, kakor zdravstvenemu zavodu. Fjokluška je imela čudovit spomin. Spominjala se je vsega, kar se je bilo zgodilo v nasebini gobavcev v tridesetih letih. Bila je živa, nikoli z nobeno roko ne zapisana zgodovina nasebine. Sicer se pa tudi nihče ni zanimal za to zgodovino.

In zgodilo se je, da je Danilil Minin nekega dne zasilil v Fjokluški sobi. Ko je prihitel tja, je zagledal Fjokluško na tleh. Sključen v kotu, kakor da je pripravljen na skok, je sedel Vazežkin, držeč nad glavo nož. Kakor se je pozneje izkazalo, je bila Motja pozabila zakleniti vrata blaznežev sobe. Da ni prišel Danilil pravčasno, bi bil blaznež najbrže zaklal ubogo starko.

Videč Minina, je Vazežkin povesil roko, skril nož na prsih in mu skobil naproti. Začel je mrmariti nekaj nerazumljivega in Minin je razumel samo toliko, da se je Vazežkinu tožilo po njem. Vzel mu je nož in Vazežkin je ponižno odšel v svojo sobo.

— Zakaj si sklenil zaklati starko? — Zaklati starko?

Vazežkin ni razumel, kaj hoče od njega Minin. Zaman je napejal svoj spomin, da bi se spomnil, za katero starko gre; ni se mogel spomniti in zasmejal se je:

— Noge... razumeš... kje so noge?

— Čuj, fant, nikar ne hodi iz svoje sobe. Nikamor ne smeš hoditi.

Vazežkin je ponižno povesil oči in si naenkrat odpel srajco. Na njegovem golem telesu je Minin zagledal nekaj, kar je vzbudilo v njem kot gobavcu globoko pomilovanje in odpor.

— S teboj je pa vedno slabše, fant. Eh, to je žalostno... Ne boš si več opomogel, kakor vse kaže. Ne, nič ne bo s teboj!

Minin je vzdihnil. Blaznež se je začel čehljati po tem, kar mu je bil pokazal.

— In vendar sem Jeruslan. Samo noge so mi ukradli... Hi, hi... Kaj pa če jih imaš ti, Danililuško? Morda pa ti stopaš po mojih prsih? Tam znanaj je moj konj. Slišiš, zemlja bobni. Težko je konju brez Jeruslana.

Minin je poslušal, kako se Vazežkinu blede, in nesrečnež se mu je zasmilil.

— Ksenofont, ali me slišiš?

Vazežkin se je zdrnil.

— Slišim, Danililuško, slišim!

— Ali me boš razumel, če te nekaj vprašam?

— Hihi... Saj imam jezik, fant...

— In Vazežkin mu je pokazal jezik.

— Ali imaš sorodnike?

— Ti me neprestano preganjajo, — je zamrmral Vazežkin v odgovor.

Danilil je spoznal, da ne bo od blazneža ničesar zvedel.

— Ti si torej Jeruslan, praviš?

— Seveda, kaj me poznaš. Glej, glej, kdo bi si bil mislil, da sva znanca.

In Vazežkin je znova dvignil srajco in Danilil je zopet zagledal strašno gobavčeva prsa.

— Eh, ubožec... No, saj ni nič hudega.

Danilil je vstal in stopil k vratom. Vazežkin je postal nemiren.

— Ali odhajaš za vedno, Danililuško?

— Ne, počakaj, takoj se vrnem. Počakaj, Ksenofont.

— Vrneš se?

— Da.

Danilil se je res takoj vrnil. Vazežkin je sedel sključen v kotu in se čehljaj po trebuhu.

Novi letalski motorji

Angleži in Američani niso navdušeni za Dieslov motor
Vino namestu bencina

Prednosti Dieslovega motorja pri stabilnih strojih so znane in če že niso povsem izpodrinile motorjev na bencin, so jih vsaj omejevale na najmanjšo velikost. Polovična poraba na konja in uro in sicer goriva v polovični ceni bencina, odtehta solidnejšo in dražjo konstrukcijo Dieslovega motorja. In v tem tiči glavni vzrok, da se je Dieslov motor tako močno razširil, posebno pri tovornih avtomobilih. Enaki razlogi se navajajo tudi za rabo teh motorjev v letalstvu, kjer ima temeljitejša konstrukcija za posledico nezaželeno večjo težo, ki se pa seveda do gotove mere izravna z manjšo porabo bencina. Čeprav je Dieslov motor v primeru z motorjem na bencin težji, se že po šestinspolurnem poletu izravna na gorivu. Druge prednosti teh motorjev so, da ni potreben magnet in da se gorivo ne vname tako lahko.

Da se pa Dieslovi motorji v letalstvu niso bolj razširili, je še drug vzrok in sicer raznolikost nafte, ki znatno vpliva na pretakanje in gorenje goriva. Večje razširjenje teh motorjev v letalstvu se obeta šele po uvedbi standardne letalske nafte, kakor je to pri bencinu. Velik nedostatek Dieslovih letalskih motorjev je tudi spuščanje, ki zahteva pri večjih letalih močnejše starterje, kar zopet poveča težo motorja, ki je že itak najmanj dvakrat težji od motorja na bencin enake kapacitete. Končno je treba še omeniti, da se pri Dieslovih motorjih tudi ležišča hitreje obrabijo.

Vsi ti nedostatkoli so napotili ameriške in angleške konstrukterje, da so

začeli razmišljati o zboljšanju motorjev na bencin. Tako so izdelali nov letalski motor Pratt-Whipne z majhno porabo goriva in majhno težo na 1 HP. Še bolj ši je pa Feddenov belgijski motor, ki porabi samo 180 gramov bencina na 1 HP in uro, tako, da v tem pogledu ni ne zaostaja za Dieslovim motorjem. Feddenov motor je zanimiv tudi zato, ker pomeni obnovo prvotnega motorja in njegove zmagovite poti v letalstvu, ko se je bil že prej uveljavil v avtomobilizmu. Angleški, posebno pa ameriški strokovnjaki, ki so bili vedno skeptični napram praktični uporabi Dieslovega motorja v letalstvu, proročijo Feddenovemu motorju lepo bodočnost posebno v vojaškem letalstvu, kjer pomeni majhna poraba in teža ob tistem brnenju neprecenljivo prednost zlasti za bombarderje.

Ker smo že pri letalskih motorjih, naj omenimo še zanimive poskuse nekega Juana iz Perpignana v Severni Afriki, ki je odkril nov pogonski zmes za motorje z vinom kot podlago. Iz enega litra dobrega vina se bo dalo pridobiti dva litra pogonske zmesi. Juana pravi, da bo demonstriral svojo zmes pred posebno komisijo francoskega avtomobilskega kluba in dokazal, da bo njegova zmes cenejša ali pa vsaj enako draga, kakor so dosedanje ogljikovodikove pogonske snovi. Francoski vinogradniki, zlasti oni v severni Afriki, napeto pričakujejo izida teh poskusov, saj bi bili rešeni težkih skrbí, če bi se moglo njihovo vino razen v železnicah sežigati tudi v motorjih.

ko pisati, kajti Japonci nimajo obcede, njihove besede so zložene iz znakov. Konstrukter prvega japonskega pisalnega stroja je moral zložiti 3096 znakov, kar pomeni, da ima pisalni stroj 3096 tipk.

Lahko si torej mislimo, da je prvi japonski pisalni stroj zelo velik. Se večje občudovanja bo pa vredna tipkarnica, ki bo na njem spretno in brez napak tipkala japonske stavke. Stroj se seveda ne bo dal rabiti za pisanje znanstvenih ali zabavnih knjig, ker še ni tako popoln. Zaenkrat bodo Japonci zadovoljni, če bodo lahko na stroj pisali trgovska in druga pisma, kakor jih pri naša vsakdanja korespondenca. Če bi pa hoteli izdelati popolnejši japonski pisalni stroj za vse znake, bi moral imeti najmanj 7000 tipk in gorje tistemu, ki bi moral nanj pisati.

Strelna in letala

Angleški urad za zrakoplovstvo ima posebno meteorološko službo in ta je po skrbni proučitvi in mnogih poskusih izjavila, da modernim kovinastim letalom med nevihto ne preti nevarnost, da bi udarila strelna v nje. Od leta 1925 je udarila strelna v 10 letal, pa ni bilo nobene resnejše poškodovano. V nobenem primeru ni prišlo do katastrofe, kajti strelna ne zadostuje, da bi segrela pol-druget centimeter debelo žico na 100 stopinj C. Kovinasto letalo predstavlja prav za prav velik električni prevodnik, ki je zvezan z mnogimi kovinastimi deli, debelimi nad pol-druget centimeter. Zato se v prevodniku nikoli ne more razviti temperatura 100 stopinj in nevarnost ognja je izključena. Tudi zrakoplovi so pred strelo varnejši, kakor se je splošno mislilo. Njihovo veliko kovinasto ogrodje omogoča strel razširiti se hitro na vse strani in tako je katastrofa izključena.

Drugeče je pa z letali starejše konstrukcije in lesenega ogrodja. Če udari v tako letalo strelna, mora preskakovati z enega kovinastega dela na drugi. Pri tem švigajo iskre na vse strani, lokalna temperatura znatno poskoči in gorljive snovi, kakor les in tkanine, se hitro vnamejo. Potniki so torej mnogo bolj varni v kovinastem letalu, tudi če udari vanj strelna. Dolder je človeško telo v letalu in torej izolirano, se mu ne more nič zgoditi, niti pri napetosti več milijonov voltov, ki nastane za hip obli letala.

Meja

solnčnega sistema

Zvezdarna na Mount Wilsonu je lani merila razdaljo med meglovinu v Kočijažu in zvezdo Artur ter izmerila tako doslej največje merjenje razdalje v vesirju. Ta razdalja znaša 2 kvintilijona kilometrov. Zdi se, da je to že konec sveta, dasi so zvezdoslovci opazovali meglovine, oddaljene od nas morda še bolj. Svetloba, ki naj bi prišla iz meglovine v Kočijažu na našo zemljo, bi potrebovala za to pot okrog 200.000.000 let. Meglovina sama, ki je kakor naša mlečna pot sama zase zvezdni sestav, se premika z največje doslej znano hitrostjo za zvezdne sestave, namreč s celo šestino hitrosti svetlobe. Sele v petih letih bo izdelan v Ameriki ogromen daljnogled, ki so morali lečo zanj znova viliti. Potem bodo pa zvezdoslovci dognali, ali je meglovina v Kočijažu res na kraju vesirja ali pa se razprostirajo za njo še drugi svetovi.

Wilsonova zvezdarna deluje zelo uspešno. Zabeležila je točno 4179 zvezd, ugotovila njihovo velikost in dognala, da je zvezda Antares 2750 krat tako svetla, kakor sonce. Čeprav je njen

premer samo 500 krat večji. Dalje je ugotovila, da je najmanjša izmed teh zvezd Bernardova zvezda, ki ima samo eno šestnajstotinko premera našega sonca in samo štirinajstotinko solnčne svetlobnosti. Na Wilsonovi zvezdarni so tudi izračunali, da znaša premer našega svetovnega sestava, v katerem je sonce ena izmed mnogih stalnic, 100.000 svetlobnih let. Sonce je oddaljeno od središča sestava 10.000 svetlobnih let.

Škoti pretentali Američane

Nikar ne mislite, da je to škotska anekdota. Na Škotskem poznaajo tudi resne dogodke. Tam znajo kuhati izobno žganje in pošiljajo ga po svetu v lepih steklenicah, ki jih dobivajo lastniki žganjarn prazne nazaj na svoje stroške, za vsako vam pa še vrnejo pol-druget penny. Do zadnjega je šla trgovina s škotskim žganjem gladko. Ko so pa v Ameriki odpravili prohibicijo, je nastalo tudi tam veliko povpraševanje po škotskem žganju. In praktični ameriški krčmarji so spravljali prazne steklenice, da so jih cele zaboje pošiljali na Škotsko in zahtevali od lastnikov žganjarn v ameriškem denarju tri cente za vsako steklenico.

Za te tri cente bi ne šlo, toda huje je bilo, da so morali lastniki žganjarn plačati tudi prevoznino. Toda kaj storiti? Odkloniti praznih steklenic niso mogli, ker bi si nakopali tožbe, toda prebrisani Škoti so si znali hitro pomagati. Iz Amerike so dobili primerno množino novčičev po pet centov, ki jih dajo zalivati v steklo za izvoz žganja namenjenih steklenic. In tako so Američani nehali pošiljati prazne steklenice nazaj, ker jih raje razbijajo in pobirajo iz njih novčiče. Prebrisani Škoti si pa manejo roke. Pri vsaki steklenici sicer doplačajo dva centa, zato so pa rešeni prevoznine po morju.

Radioprogram

Nedelja, 26. aprila.

7.30: Kmetaki vrtič. 8.00: V nedeljo zjutraj vstala bom. Fantje na vasi. Radijski orkester in plošče. 9.00: Versko predavanje. 9.15: Prenos iz trnovske cerkve. 10.00: Rezervirano za prenos. 11.50: Obvestila. 12.00: Plošče po željah. 15.00: Radijski orkester po željah, vmes reportaža: Na cilju pri otvoritveni kolesarski dirki ZSK v Ljubljani. 16.00: Zbogom april! (veselo popoldne: orkester, jazz, petje, šale, plošče). 19.30: Nac. ura. 20.00: Cas. poročila, spored, obvestila. 20.30: Osojski spokornik. (Zvočna igra po koroški narodni legendi; izvaja radijski dramski studio. 21.30: Cas. poročila. 22.00: Radijski jazz.

Ponedeljek, 29. aprila.

12.00: Zvoki iz Amerike (plošče). 12.45: Poročila. 13.00: Cas. obvestila. 13.20: Radijski orkester. 16.00: Zivalki karneval (plošče). 18.20: Zdravniška ura. 18.40: Cas. obvestila, spored. 19.00: Vokalni koncert gđ. Vande Zihler. 19.30: Nac. ura. 20.00: Stolz: Melodije iz »Zgubljene valčke« (Radijski orkester in solisti). 21.30: Cas. poročila, spored. 22.00: Odlomki iz zvočnih filmov (plošče).

Torek, 30. aprila.

12.00: Po Savci, po Dravci, po beli Donavi (plošče). 12.45: Poročila. 13.00: Cas. obvestila. 13.20: Kmečki trio. 16.00: Marija k Tebi... (otroci se poklanjajo Mariji). 18.40: Cas. poročila, spored, obvestila. 19.00: Radijski jazz. 19.30: Nac. ura. 20.00: Volilno in politično poročilo. 20.15: Nekaj za mesto nekaj za vas, nekaj za res in nekaj za špas. (Vesel aprilski večer: orkester, šale, plošče, radijski jazz, harmonika itd.). vmes: Cas. poročila, spored. 22.30: Angleške plošče.

Sreda, 1. maja.

12.00: Od valčka do valčka (plošče). 12.45: Poročila. 13.00: Cas. vreme, obvestila. 13.20: Veselih pesmic pestra vrsta (plošče). 18.00: Pogovor s poslušalci. 18.30: Prenos šarnaric iz franc. cerkve. 18.50: Cas. poročila, spored obvestila. 19.10: Na loge sokolstva z ozirom na zakon o obvezni telovadnji vzgoji. 19.30: Nac. ura. 20.00: Prenos iz ljubljanske opere. V odmoru: Kulturna kronika, čas, poročila, spored.

Četrtek, 2. maja.

12.00: Glasbene slike na ploščah. 12.45: Poročila. 13.00: Cas. vreme, obvestila. 13.20: Slovite pevke na ploščah. 18.00: Večerni zvon (ruske pesmi na ploščah). 18.20: Slovenščina. 18.40: Cas. poročila, spored, obvestila. 19.00: Mandolinistični sekstet: V majski noči. 19.30: Nac. ura. 20.00: Rezervirano za prenos iz Beograda. 21.30: Cas. poročila, vreme. 22.00: Slovenske narodne (venčki).

Petek, 3. maja.

12.00: Vojaška godba zdaj igra! (na ploščah). 12.45: Poročila. 13.00: Cas. vreme, obvestila. 13.20: Radijski orkester. 18.00: Po solnčni Španiji, in plošče. 18.40: Cas. poročila, spored, obvestila. 19.00: Nemščina. 19.30: Nac. ura. 20.00: Chopinov večer. Prenos iz Hubadove dvorane. 21.30: Cas. poročila. 22.00: Operetna glasba (radijski orkester).

Sobota, 4. maja.

12.00: Vožnja neznankam (plošče). 12.45: Poročila. 13.00: Cas. vreme, obvestila. 13.20: Vožnja neznankam (plošče). 18.00: Radijski orkester. 18.40: Cas. poročila, spored, obvestila. 19.00: Zunanji politični pregled. 19.30: Nac. ura. 20.00: Iz čeških logov in gajev (plošče, samospevi). 21.15: Prenos mednarodnega koncerta iz Zagreba, izvaja moški in mešani zbor »Lisinski«. 21.45: Cas. poročila. 22.00: Radijski orkester.

Tolažba.

— Verjemi mi, da celih pet let nisem spregovoril s svojo ženo.
— Le potolaži se, nekoč prideš tudi ti do besede.

MORSKE RIBE

Danes v veliki izbiri, orade, brancini z majonezo, barboni, kalamari, morski pajki (grancevolo). Vina prvovrstna, specijelno viški opolo. — Cenj. gostom se priporoča.

»GAJEV HRAM« — »LJUBLJANSKI DVOR«
1269 M. ČEPIČ.

VABILO

na

redni občni zbor

POSJOJILNICE V ZAGORJU OB SAVI,
registrovane zadruge z neomejeno zavezo,

ki se vrši v soboto, dne 4. maja 1935 ob 18. uri v posojilničnih prostorih v Zagorju šte. 41

DNEVNI RED:

1. Citanje in odobritev zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Citanje revizijskega poročila.
5. Odobritev letnega računa za l. 1934.
6. Volitev načelstva.
7. Dopolnilna volitev nadzorstva.
8. Raznoterosti.

Ako občni zbor ob določeni uri ne bo sklepčen, se bo vršil eno uro pozneje drugi občni zbor, ki bo sklepal veljavno, ne glede na število prisotnih članov, oziroma zastopanih članskih deležev.

Zagorje ob Savi, dne 25. aprila 1935.

Načelstvo Posojilnice v Zagorju ob Savi.

PRODAM

Beseda 50 par. davek 2 Din
Najmanjši znesek 7 Din
KRATEK ORN KLAVIR
prodam. Ogleda se Pod Rožnikom, cesta I. št. 9.

STANOVANJA

TRI SVETLE SOBE
pripravne za vsako obrt ali stanovanje, se oddajo pri sv. Petra cerkvi. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 1512

DVORIŠČNO SOBO
v bližini centra, s pečko in elektriko, išče za takoj ali pozneje stalen gospod. — Ponudbe na upravo »Slov. Narod« pod: »Drago 27/1510«.

ŽENITEV

POSESTNICA
se želi poročiti z gospodom v državni službi. V poštevi pridejo tudi trgovci; starost nad 50 let. — Ponudbe s polnim naslovom je poslati na upravo »Slov. Narod« pod »Ljubljana 1494«. Tajnost strogo zadržati.

POSEST

NOVO HIBO
z vrtno prodam. — Mali Gaber št. 11. p. št. Vid pri Stični.

RAZNO

IZREDNO POCENI
IN DOBRA OBLAČILA,
moško perilo itd. kupite najboljše pri

PRESKERJU,
LJUBLJANA, Sv. Petra c. 14

Sveže najfinije norveško

RIBJE OLJJE
iz tekarne DR. G. PICCOLIJA
v Ljubljani — se priporoča bledim in slabotnim osebam. 65/7

MORSKE RIBE
skrbno pripravljene na vse načine — nudi gostilna »Dva ribarac«, Kersnikova ulica št. 5.
— Ložic. 1518

TELETINA
vrat Din 6.-, prasa, krmenateljci Din 8.-, pleče Din 10.- prodaja — Zajc, Vodnikov trg. 1509
NOV FOTO-ATELJE
otvorim maja. — Sprejem v. jenca. — Puc, Kranj.

KAVERNA STRITAR
vsak večer koncert. 40/L

DAME!
Trajno ondulacijo, prvovrstno, vam izgotovim za Din 60.— ter druga damska postrežba 20% ceneje! Na željo tudi ob nedeljah. — Znani frizerski salon za trajno ondulacijo, Franjo Rožič, Celovška cesta št. 81, Šiška-Ljubljana VII. 1511